

Budskaber til ny regering - trivsel og stærke børnefællesskaber

Kære regering

Dato: 25. oktober 2022

I kommunerne arbejder vi hver dag med at sikre og udvikle høj kvalitet i de tilbud og indsatser, som 1,2 millioner børn og unge hver dag møder – fra det første besøg af sundhedsplejen, til dagtilbud, folkeskole og fritidstilbud til vi guider dem videre i uddannelsessystemet. Alle børn og unge skal opleve en hverdag med trivsel, sundhed, udvikling, læring og dannelse.

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 3

Desværre har stadig flere børn og unge det svært og trives hverken i børnehaven, skolen, eller når de har fri. Op mod 20 procent af børn og unge har behov for særlig støtte i skolen og mere end fem procent går i specialtilbud. Omkring fire procent modtager en forebyggende indsats eller er anbragt uden for hjemmet.

Den stigende segregering af børn og unge til specialtilbud i både dagtilbud og skole fjerner ressourcer fra almenmiljøet og udviklingen af læringsmiljøer af høj kvalitet til gavn for alle børn og unge. Der er ingen nemme løsninger, men udviklingen skal vendes. For vores børn og unges skyld.

Der vil altid være børn, som ikke trives og udvikler sig hensigtsmæssigt i almenmiljøet. Her skal vi i kommunerne være klar med de rette tilbud på det rette tidspunkt. Men vi har brug for at fastholde blikket på det almene og store fællesskab. Og ikke blot udvide paletten af specialtilbud og arbejde med specialeplanlægning med afsæt i diagnoser.

Det kalder på nysgerrighed overfor, hvorfor så mange børn og unge har det dårligt. Og det kalder på løsninger, som både styrker de brede og almene fællesskaber og sikrer gode tilbud til de børn og unge, som har behov for noget særligt. Vi kan ikke gøre det alene i kommunerne. Vi har brug for samarbejde på alle niveauer.

På tværs af landets 98 kommuner har vi drøftet udfordringen med mistrivsel og stigende segregering til specialområdet. På den baggrund har vi samlet de vigtigste budskaber til staten.

Vi håber, I vil tage godt imod budskaberne og i samarbejde med os sikre de bedst mulige rammer for alle landets børn og unge. I kommunerne ser vi frem til samarbejdet med jer om denne vigtige opgave.

KL's Børne- & Undervisningsudvalg

1. Et stærkt og mangfoldigt alment fællesskab

De almene tilbud skal være det bærende og skal kunne inkludere de børn, vi møder og den mangfoldighed, de repræsenterer. Det kræver høj kvalitet, pædagogisk personale med special- og socialpædagogisk viden og læringsmiljøer, der skaber deltagelsesmuligheder for alle børn. Vi må ikke blot tale om inklusion og segregering, men udvikle og styrke det almene

fællesskab med blik for særlige behov og tidlig indsats. Det kræver også, at ressourcer og lovgivning rettes mod fællesskabet.

Dato: 25. oktober 2022

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 3

2. Behov for stærke kompetencer

Udviklingen af de pædagogiske læringsmiljøer stiller nye krav. Det er derfor afgørende, at pædagoger og lærere har de rette kompetencer til at arbejde med den børnegruppe, de møder i praksis. Det kræver grunduddannelser, der giver alle studerende specialpædagogisk viden, indsigt i bekymrende adfærd og viden om, hvem der gør hvad og hvornår. Det kræver også gode kompetenceudviklingsmuligheder til lærere og pædagoger.

Vi er kommet et stykke med den politiske aftale om udviklingen af læreruddannelsen, hvor specialpædagogikken styrkes både i grundfagligheden og genindføres som linjefag. Men der er fortsat potentiale for at styrke medarbejdernes kompetencer endnu mere. Fx binder målsætningen om fuld kompetencedækning lærernes kompetenceudvikling til undervisningsfagene frem for bredere kompetencer som fx specialpædagogik. Arbejdet med at udvikle pædagoguddannelsen udestår – her skal de studerende også have mere special- og socialpædagogisk viden.

3. Revidering af PPR og den pædagogisk-psykologiske vurdering

Der er et grundlæggende behov for, at det pædagogiske miljø i højere grad inddrages, når løsningerne skal findes. Det kræver, at eksterne støttestrukturer som fx PPR får et tydeligere ophæng i dagtilbud og skoler. En større del af ressourcerne skal anvendes til at understøtte børn ind i fællesskabet og til at udvikle læringsmiljøet. Det skal afspejles i bekendtgørelsen. Der er derfor bl.a. behov for et skift i tilgangen i de pædagogisk-psykologiske vurderinger, så de bliver langt mere handlingsrettede og giver børn deltagelsesmuligheder i almenmiljøet med forskellige pædagogiske tiltag. Det kan fx være co-teaching eller holddeling. Som led i den omprioritering bør indhold, form og formål med de pædagogisk-psykologiske vurderinger revideres.

4. Børne- og ungeområdet har brug for det brede politiske samarbejde

Skal udviklingen med stigende mistro og stigende segregering vendes, kræver det tidlige og helhedsorienterede indsatser med inddragelse af alle parter på området. Ingen kan lykkes alene. Derfor er det også afgørende, at det brede samarbejde som i fx Sammen om Skolen og Kvalitetsforum for Dagtilbud opretholdes og videreføres.

5. Forventningsafstemning med kommunerne

Området har brug for stærke indsatser, hvis vi skal lykkes med at sikre trivsel og stærke børnefællesskaber. Men det er afgørende, at regeringen ikke igangsætter initiativer, kommunerne ikke kan indfri på grund af rekrutteringsudfordringer. Nye initiativer fra Christiansborg må følges ikke blot af et spørgsmål om finansiering, men også af om der er hænder nok til at løfte nye rettigheder og opgaver. Det gælder i dagtilbud, skolen, PPR, sundhedsplejen, familieafdelingen og i de sociale indsatser over for udsatte børn og unge. Vi står alle med udfordringen med mangel på arbejdskraft.

6. Behov for sammenhængende indsatser og lovgivning

Skal vi løse udfordringerne, skal vi se børn og unges liv og udvikling i en større sammenhæng. Det kræver sammenhængende lovgivninger og indsatser fra

både stat og kommuner. Det handler bl.a. om, at der skal skabes bedre muligheder for at lave fleksible løsninger i form af kombinerede behandlings- og skoletilbud og mellemformer inden for dagtilbuds- og folkeskoleloven. Det handler også om, at udsatte børn og unge får mulighed for at have deres kontaktperson, eller andre fagpersoner visiteret efter serviceloven, med i skolen, så flere børn fastholder en tæt kontakt til almenfællesskabet. Specialeplanlægning på skoleområdet vil gøre det endnu vanskeligere at lave disse fleksible løsninger.

Dato: 25. oktober 2022

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 3

7. Behov for fokus på skolegang og læring på hele børneområdet

Det er vigtigt, at der på hele børneområdet bliver et langt stærkere fokus på, hvordan vi sikrer udsatte og anbragte børn og unges skolegang. Det er afgørende, at alle de fagprofessionelle i dagtilbud, skole, PPR, sundhedspleje og på det sociale børne- og ungeområde forpligtes til at tage ansvar for børnene og de unges skolegang. Det skal fremgå af alle relevante lovgivninger på området. Det er nødvendigt, fordi en god skolegang ifølge forskningen er den største beskyttelsesfaktor for, at børn og unge får et selvstændigt voksenliv med uddannelse og beskæftigelse.

8. Øget viden og forskning samt national understøttelse på området

Udfordringer med øget mistrivsel og segregering kalder på mere viden. Vi har brug for kvalificeret forskning på området, der kan komme praksis til gavn. Der mangler viden om, hvordan vi i endnu højere grad kan fremme trivsel og fællesskaber for alle og virkningsfulde indsatser til børn, der har særlige behov. Vi mangler også viden om, hvordan samspillet mellem social-, special- og almenområdet bedst organiseres i dagtilbud, skoler og på kommunalt niveau. Videnslandskabet og den nationale understøttelse skal kortlægges med henblik på at skabe grundlag for en beslutning om en ny organisering af området.